

5 sierpnia 2016 r.

Oświadczenie Kolegium Programowego Muzeum II Wojny Światowej na temat recenzji zamówionych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Członkowie Kolegium Programowego zapoznali się z trzema recenzjami wystawy głównej Muzeum II Wojny Światowej, zamówionymi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Błędem byłoby podejmowanie na ich podstawie przez Ministerstwo jakichkolwiek kroków wobec Muzeum II Wojny Światowej.

Zadaniem historyka jest analizowanie źródeł i wyciąganie na ich podstawie adekwatnych interpretacji. W przypadku recenzji taka praca nie została wykonana. Główna ich część składa się z zarzutów, że taki lub inny aspekt polskiej historii nie jest reprezentowany na wystawie głównej Muzeum. Są one nieuzasadnione, a niekiedy wręcz groteskowe. Recenzje zawierają także różne opinie na temat struktury wystawy. Jeden z recenzentów uważa, że jej układ powinien być w większym stopniu chronologiczny, inny, że tematyczny. Te zalecenia są wzajemnie sprzeczne i nie są wyrazem żadnej głębszej refleksji. W rzeczywistości wystawa składa się z trzech bloków chronologicznych, w obrębie których występują sekcje tematyczne. Jej wyjątkowość polega między innymi na tym, że poświęca wiele miejsca zarówno okresowi przedwojennemu, jak i powojennemu, tak ważnym dla zrozumienia przyczyn i konsekwencji wojny, a w szczególności losu Polski i innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, które znalazły się w bloku komunistycznym. Interpretacja wojny, jakiej dokonuje Muzeum, jest nowatorska, wiarygodna historycznie i zrozumiała dla Polaków i innych narodów. Stwarza wyjątkową możliwość zaprezentowania polskiej historii światu.

Autorzy recenzji przedstawiają swoje metafizyczne opinie na temat istoty wojny. Spory w takich kwestiach są naturalne. Najważniejszy jest głos tych, którzy sami wojny doświadczyli, a wystawa daje im możliwość wypowiedzenia się. Jako historycy jesteśmy zaszczytni, że tak wielu Polaków

przekazało Muzeum swoje rodzinne pamiątki, co sprawia, że historia wojny staje się obszarem zbiorowego doświadczenia, dyskusji i pamięci. Jesteśmy wdzięczni za możliwość wspólnej pracy z Pawłem Machcewiczem i jego współpracownikami, znakomitymi historykami dziejów Polski i wojny - twórcami muzeum wyjątkowego na skalę światową.

Elie Barnavi (Tel Awiw), Jerzy W. Borejsza (Warszawa), Włodzimierz Borodziej (Warszawa), Norman Davies (Oxford), Ulrich Herbert (Fryburg Bryzgowijski), Pavel Polian (Moskwa), Krzysztof Pomian (Warszawa/Bruksela), Henry Rousso (Paryż), Timothy Snyder (Yale), Tomasz Szarota (Warszawa), Anna Wolff-Powęska (Poznań)